

Magyar Turizmus Zrt.

A nemzeti parkok ismertsége és imázsa a magyar lakosság körében

Tanulmány
2006.

Zöld út
2007

www.itthon.hu

MAGYARORSZÁG
Itthon otthon van

Minden jog fenntartva. A Magyar Turizmus Zrt. jelen tanulmánya szerzői jog hatálya alá tartozik, ennek értelmében a mű egészében nem használható fel. Az egyes részletek, kutatási eredmények indokolt terjedelemben és az eredetihez híven, a Magyar Turizmus Zrt. mint forrás megjelölésével használhatók fel vagy idézhetők. A felhasználó nem jogosult a műről másolatot készíteni, illetve azt felhasználni, ha az jövedelemszerzést szolgál vagy jövedelemfokozás célját közvetve szolgálja.

ÖSSZEFOGLALÁS

A M.A.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Kft. a Magyar Turizmus Zrt. megbízásából 2006 decemberében a magyar lakosság utazási szokásait feltáró kutatást végzett. A kutatás egyik témaköre a nemzeti parkok ismertsége és megítélése volt.

A megkérdezés omnibusz kutatás keretében történt. Az adatfelvétel főbb jellemzői a következők voltak:

- 1000 fős minta,
- személyes kérdezés a megkérdezett lakásán,
- véletlenszerű mintavétel,
- megyei és településszerkezeti reprezentativitás,
- 15%-os ellenőrzés.

Asszociációk

Megvizsgáltuk, hogy milyen asszociációt kelt az *ökoturizmus* szó a magyar lakosság körében. A megkérdezettek 44,3%-ának semmi nem jutott eszébe az ökoturizmus szó hallatán, az érdemi választ adók ötöde a természetjárásra, túrázásra asszociált, 17,4%-nak a természetvédelem, 11,7%-nak a természet jutott eszébe. 10,4% kapcsolta össze a természetjárást és a természetvédelmet. Az érdemi választ adók 5,6%-ának jutottak eszébe a nemzeti parkok vagy valamelyik nemzeti park az ökoturizmus szóról.

A *nemzeti parkok* szóról már többeknek, a megkérdezettek 84,6%-ának eszébe jutott valami. Az érdemi választ adók 28,2%-a védett természeti területre asszociált a szó hallatán, 20,5%-nak a védett állatok, 19,8%-nak a védett növények fogalma jutott eszébe. 12,7% kapcsolta össze a nemzeti parkokat és a természetvédelmet. Az érdemi választ adók 15,8%-ának jutott eszébe valamelyik nemzeti park neve.

A nemzeti parkok ismertsége, látogatottsága

A megkérdezettek 13,5%-ának nem jutott eszébe egyetlen nemzeti parkunk neve sem. 34,1% említette elsőként a Hortobágyi Nemzeti Parkot, 19,1% az Aggteleki Nemzeti Parkot. Ha az összes említést tekintjük, akkor azt tapasztaljuk, hogy szintén ezt a két parkot említették a legtöbben: a Hortobágyit 66%, az Aggtelekit 47%. A Körös-Maros Nemzeti Parkot mindössze 6,8%, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkot pedig 3,8% említette. Átlagosan 2,4 nemzeti parkot említettek a megkérdezettek. Általánosságban elmondható, hogy az egyes nemzeti parkok neve az átlagnál magasabb arányban jutott eszébe a férfiaknak, a nagyvárosban élőknek, a gazdaságilag aktívoknak, a 25-40 év közöttieknek, a felsőfokú végzettségűeknek és az átlag feletti jövedelmi helyzetűeknek.

Akik az elmúlt három évben jártak nemzeti parkban, akik szívesen túráznak, akiknek van nyaralójuk, akik többnapos utazáson is részt vettek 2006-ban, jóval magasabb arányban említették az egyes nemzeti parkokat, mint az átlag.

A megkérdezettek 78,7%-a járt már valamelyik hazai nemzeti parkban, és átlagosan 2,5 parkban fordult meg. 58,6% a Hortobágyi Nemzeti Parkban, 53,1% az Aggteleki Nemzeti Parkban volt. A Bükki és a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkot hasonló arányban (27,9 és 28,7%) keresték fel. A Körös-Maros Nemzeti Parkot mindössze 6,9%, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkot pedig 6,3% kereste már fel. Az elmúlt három évben a megkérdezettek 37%-a járt valamelyik nemzeti parkunkban.

Azokat, akik még sohasem voltak nemzeti parkban, megkérdeztük, hogy miért nem jártak még ott. A kérdésre 22,7% egyáltalán nem tudott válaszolni, vagyis ők valószínűleg nem tudatos megfontolásból nem fordultak meg egyetlen nemzeti parkunkban sem. Ezen kívül három fő indokot találunk, amelyek mindegyike a válaszadók körülbelül egyötödének véleményét tükrözi. Ezek sorrendben: nem érdeklik a nemzeti parkok (19,9%), anyagi okok miatt nem volt egyben sem (19,3%), időhiány miatt nem volt (17,3%).

Azoknak, akik jártak nemzeti parkban a felmérést megelőző három évben, mindössze 36,6%-a tájékozódott előzetesen a felkeresett nemzeti park(ok)ról. Ők jellemezően 3-4, átlagosan 3,7 információforrást vettek igénybe. A leggyakrabban útikönyvekből szereztek információt (53,2%), ezt a személyes információforrások igénybevétele követte (a korábban a nemzeti parkban járt személyek, ismerősök megkérdezését 48,9% említette). Hasonló arányban használták az internetes honlapokat és a nemzeti parkos prospektusokat (44,7%, illetve 4,5%). A térképek információira 43,6% támaszkodott. Az összes többi lehetőséget lényegesen kevesebben vették igénybe. Látható, hogy az internet mellett a nyomtatott anyagoknak is nagy a szerepe a nemzeti parkokról való informálódásban

A nemzeti parkok vonzereje

A kutatás eredménye szerint egy nemzeti parknak lényegében négyféle vonzereje van: a természeti értékek, a szép táj, a jó levegő és a csendes környezet. Ezt a négy szempontot egyöntetűen fontosnak tartotta az összes megkérdezett. Az ötödik, illetve hatodik legfontosabb tényező a kultúrtörténeti értékek és a jól kiépített turistautak megléte. A többi tényező átlagos fontossága négy tizeden belül szóródik, az egyetlen, kifejezetten igényes szálláshelyek tényező kivételével, amelynek fontossága éppen csak magasabb háromnál (11,6% számára egyenesen lényegtelen ez a tényező). Lényegesen fontosabbnak ítélik meg azok, akik már jártak nemzeti parkban, a tanulási lehetőségeket, a természeti értékeket, a táj szépségét, a hagyományos ételeket és a máshol nem hallható, különleges információkat. Egyetlen olyan tényező van, amelyik szerintük kevésbé fontos, mint azoknak, akik még nem voltak nemzeti parkban, ez a kifejezetten igényes szálláshelyek léte.

A megkérdezetteket egy nemzeti parkban leginkább az állatok és a növények érdeklik. A következő öt tényező iránti érdeklődés átlaga hasonló: a táj története, a kézműves hagyományok, a kultúrtörténeti emlékek, a kilátópontok és a felszíni vizek jellemzően a válaszadók 70%-át érdeklik egy-egy nemzeti parkban. A kőzetek és ásványok, valamint a felszíni formák igazán csak a megkérdezettek fele számára érdekesek vagy nagyon érdekesek, a talajok változatossága pedig kevesebb, mint a válaszadók fele számára érdekes.

A megkérdezettek 73,7%-a szívesen töltené idejét egy nemzeti parkban sétálással. 47,3% keresné fel a természeti látnivalókat. 39,6% túrázna, 35,4% pedig természetmegfigyelést is szívesen végezne. Szakvezetési programon 15,6% venne részt szívesen. Az egyéb aktív sportok kevésbé népszerűek, a legtöbben kerékpároznának (12,6%). Azok, akik az elmúlt három évben jártak valamelyik nemzeti parkban, átlagosan 3,9, akik régebben jártak ott, 3,5 féle tevékenységet soroltak fel, mint amit szívesen végeznének. Ezzel szemben a nemzeti parkban még soha sem járt válaszadók mindössze 2,3-at.

A megkérdezettek 10,4%-ának nem volt véleménye arról, hogy hogyan érdemes megismerni egy nemzeti parkot. A legtöbben a szakvezetési túrákra szavaztak (36,5%). A megkérdezettek negyede önállóan, ismertető füzet vagy útikönyv segítségével fedezné fel a parkokat, 18,9% ehhez információs táblákat venne igénybe. Azt, hogy egy nemzeti parkot csak a látogatóközpont segítségével ismerje meg, mindössze 2,7% számára szimpatikus, de a látogatóközpontot támogató információforrásként is csak 7,4% venné igénybe.

Következő évi látogatás egy nemzeti parkban

A megkérdezettek 39,6%-a biztos benne, hogy a következő évben nem fog felkeresni egyetlen nemzeti parkot sem. 9,3% biztosan, 28,2% pedig valószínűleg felkeres legalább egyet. Akik az elmúlt három évben vagy valaha jártak már nemzeti parkban, szignifikánsan magasabb arányban szeretnék ismét felkeresni egyet.

Azokat, akik nem zárták ki, hogy felkeressenek egy nemzeti parkot, megkérdeztük, hogy mennyi időt töltenének el ott. A válaszadók fele egy napot szánna a látogatásra, 14% töltené el ennél hosszabb időt, 22,6% ennél kevesebbet. 9,7% válaszolt úgy, hogy az adott programtól függ, mennyi ideig marad. Azok, akik voltak már nemzeti parkban, jellemzően több időt szánának a látogatásra. Minél valószínűbb, hogy ellátogat valaki egy nemzeti parkba, annál több időt szán a programra.

A legtöbb potenciális látogató (64%) étkezést igényelne látogatása során. 43% venne igénybe túravezetést, 25% egyszerű, olcsó szálláshelyet. A látogatóközpont szolgáltatásait ötödük igényli. Azok, akik hosszabb időt szándékoznak tölteni a nemzeti parkban, lényegesen többféle szolgáltatást terveznek igénybe venni. Kiemelendő, hogy azok 61%-a, akiknek látogatási hossza a programtól függ, szakvezetést is igényelnének.

A nemzeti parki látogatás iránt nyitottak 10,6%-a igényelne biztosan és 28,9%-a valószínűleg programcsomagot egy nemzeti park meglátogatásához. Minél hosszabb időt tervez eltölteni a parkban a megkérdezett, annál valószínűbb, hogy igényelne ilyen csomagot.

A nemzeti parki látogatás iránt érdeklődők negyede biztosan, fele pedig valószínűleg igényelné, hogy a nemzeti parkban lehessen helyben készített, a régióra jellemző speciális termékeket kapni. Azt, hogy a nemzeti park látogatóközpontjában, bemutatóhelyein lehessen a nemzeti parkot bemutató kiadványokat, útikönyveket, szakkönyveket, képeslapokat, nemzeti parki logóval díszített ajándék, illetve emléktárgyakat vásárolni, a nemzeti parki látogatást el nem utasítók harmada biztosan, 43,3%-a pedig valószínűleg igényelné.

Honlapok ismertsége, használata

A megkérdezettek 32,6%-ának volt róla tudomása, hogy a nemzeti parkok önálló internetes honlappal rendelkeznek. Az ismeret szintje leginkább az internetezési szokásokkal függ össze: akik hetente interneteznek, azok 60,6%-a, akik ennél ritkábban, azok 53,2%-a, míg a nem internetezőknek mindössze 15,8%-a tudott a honlapok létéről. Azok, akik jártak nemzeti parkban, szignifikánsan magasabb arányban tudnak a honlapokról. Az is elmondható, hogy a következő évi látogatás valószínűségével növekszik a honlapokat ismerők aránya.

A honlapokat ismerők 34%-a (114 fő) kereste már fel valamely nemzeti park honlapját. Itt is elmondható, hogy azok, akik jártak nemzeti parkban, szignifikánsan magasabb arányban látogatták a honlapokat, és hogy a következő évi látogatás valószínűségének növekedésével növekszik a honlapon már jártak aránya: azaz akik látogatást terveznek, magasabb arányban informálódtak a honlapokról.

További információ:

Magyar Turizmus Zrt., Kutatási Csoport
1052 Budapest, Sütő u. 2.
levelezési cím: 1054 Budapest, Hold u. 1.
telefon: 06-1/4112360 8710, fax: 06-1/438-8088
e-mail: kutatas@itthon.hu

A Kutatási Csoport a 1052 Budapest, Sütő u. 2. szám alatt található irodájában minden csütörtökön 14 és 17 óra között várja az érdeklődőket, akik előzetes bejelentkezés után személyesen tájékozódhatnak, illetve tanulmányozhatják a kutatási anyagokat.